

PROBO-FLUGI SUR PEGAZO

Poemi en Ido
da

Tom Sweetlove

T. SWEETLOVE,
679 BROADWAY WEST,
LEIGH-ON-SEA,
ESSEX.

Angla
Julio 1929

Preco: 0,90 Mk. od 1,10 Sfr. (afrankite)

55

B. 243 /

6119

PROBO-FLUGI SUR PEGAZO

Poemi en Ido

da

Tom Sweetlove

Imprimita da

Ido-Centrale (Hermann Jacob)
Soorstr. 75. Berlin-Charlottenburg 9
Germania

Editita da

T. Sweetlove
1, Grange Gardens
Southend-on-Sea, Essex

Anglia

Julio 1929

ZA	
ndua legendo)	79
ro	80
Voyeto	81
VERA	84
ama autoro	86
	87
Landala	89

16, lineo 4 de infre: Insertez
la vorti mistik altaro.

7 de infre: nocez komo vice

e de lo rezultis la developado dil arti e cie
maxim krud komencaji, tra sennombra pro
min valoroza, til la sublim maestro-verki dil

Yen la revo di ulu qua portas samtempe
ed fiere la titulo di Ido-poeto: uldie, en ul
eventos ke grand poeto nacionala, par-pose
linguo internaciona, kreos en ol marveloz
mem epiko di homaro. Facinda e facenda es
demonstrar al literaturozi, ke nia Ido es ling
e digna ye skopi artala. Me audacas esperar
la edito di ca „Probo-Flugi“ helpos, irgequan
vers la veno dil futura maestro-kavalkero
gazo Idala, ed en tal espero ca mikra verko
tesas al Idistaro.

aparinta inter la yaro 1924 e la nuna tempo
sa Ido-revui, od en la Kateno-Letri editita
deano Marcel Pesch (Genève); ma kelki
rimesas unesmafoye.

e on recevez la plen efekto dil poemi en ica
ne ofras la sequanta konsili:

1) tinte irga poemo, lektez ol unesmafoye nur
al vidpunto, e tale par-komprenoz la signi-
ca poemo; (2) pose, lektez la sama poemo
ad expresoze, egardate tam la tonika

Idala kam la justa emfazizo di apta paroli,
kaptos e la spirito e la ritmo dil poemo sen
per problemi relate olua metrikal aranjeso;
expresoza lekto, plurfoye iterita, es moye-
recito senerora, ultre esar bon exercado
e nia linguo.

venez tam kultur-linguo homaral kam om-
ninguo Internaciona!

iro, 1929.

T. S.

Aspirado

La poeto kantas pri la Triluna Idealo.

Ni havez Amo — amo tot-homar;
Nam forco sam tra-fluas omna ni:
Nur kurtatempe vivas me ed vi,
Ne pen-valoras irgun odiar.

Beleson havez ni: ton karear,
La homa enton igas quaze-brut:
La homo-anmo ya ne naskis mut,
Lu povas su kreive expresar.

Ni havez Libereso; nam sen to,
Vivo ed Arto same es stuntat,
Esant esence individual.

Ta tri es Una Idealo; do
Per ca Triuno esez atingat
La realigo di lo Unesal.

Al Modern Yunino

A tu, Modern Yunino, yen me kantas;
Nam esas tu poeziala temo,
E me, jurint poeto di lo Bel,
Ne povas ne laudar beleso tua.
Askoltez dum ke, per parol-muziko,
Belajin omna tua me himnizos.

Me amas tua grand kandid okuli
Olqui regardas Vivo expekteme;
Vizajo tua, bele formacit;
La grand hararo, kurt ma abundanta;
La kolo quale fort, gracila turmo;
La larj bon-forma shultri ne tro penta;
La brakii quaze di deino Grek.

Me nun digresez por laudar la modo
Qua nun permisas dekolturo tanta
Ke fortigesas tua dolc pektoro
Sur qua la silka veston saliiĝas
Rozee-pintizit jemel-monteti.
Nultempe portas tu la stret korseto
Qua olim multin kompatind kripligis
Per konstrikstar la viv-organi ipsa.
Me joyas anke pro ke tua jupi
Ne plus balayas la stradala fango,
Ma nun expozas bela kalzi silka —
Sol velizuro di la gambi bel.

Yes, gambi! mem la prudi ne plus dicas
Ke siorini havas nula gambi;
E pluse, kande an la maro-bordo
Tu kuras vers la aqui ondifanta,
On vidas ita membri nudigit:
E, pro ke portas tu balnal kostumo
Senjupa, simpla quale ta viral,
On vidas anke (dankas me la dei!)
La bel konturo di la kruri ferm
Ed omna dolc rondaji di la korpo.

Ya dankas me la belesal deino
Pro tala privileji permisat;
Pluse pro ke, sur solitara plajo
Kun nula sen-aer balnal kabani,
Kelkfoye tu, natinte en la maro,
Sikigas tu sub tekto nur ciela,
E tale me (sen despolit intruzo,
Ma kun respekto, mem kun veneraco)
Spektas marvel-pikturo bel vivant.

Tun, ho Modern Yunino, me salutas
Per kiso tam fratral kam ardoroza:
Aceptez mea kordial deziri
Por tua feliceso maxim grand.
Askoltez mea poetal konsilo:

Adavan sempre, sempre kurajoze!
La pedi sur la sulo, ma l'okuli
Levita vers la steli silenco.
Amez la verki del kreiva Arto.
Amez Naturo, genitinto tua;
Nokte ed jorne, restez proxim lu.
For-jetez pel-nociv kosmetikaji;
Sur tua vangis rozin florifigez
Per la saneso de la sango pur.
Sorgez ta admirind gracila korpo;
Evitez irg manjaji grosier;
Muskulin flexebligez per la ludi
E sporti tam aquala kam teral;
Del fresh aero drinkez pulmonedi;
Ye omna oportun okaziono
Ofrez la pelo di la korpo nud.
Al sanigiv embraco di la suno;
Ed al karezo di la dolca brizi.
Gardez tenere tua flor-trezoro;
Tro balde, od tro multe, ne fruktifez;
Laborez ed amarez, ma ne troe;
E tu naskigos forta bela filii.
Lasez kreskar la anmo vers la lumo;
Korpo kun anmo kreskez akordant;
Vivez homala vivo solidara;
Omna mortivon traktez kompatoze;
Vivez libere; e tu fine livos
Mondo plu bela per ke vivis tu.

Himno ad Ido

Mondolinguo ideala!
Kantas ni por tun laudar;
Tun, sublimes, sen-egala,
Ni ne povas ne amar:
Ho, ligilo bel anmala!
Joyas ni ad tu kantar!

Tam la maxim fora lando,
Kam la nia kar hemal,
Havas ja devota bando,
Fervorozi unesal:
A la mond-pacoza stando,
Singlu volas nun hastar.

Frata homi tota-teral!
Sama-sanga esas vi;
Una mondolinguo vera
Unionez vi ed ni:
Ido, linguo mond-espera,
Helpez amo fruktifar!

La Matrolando

Ho, lando kar, irgube me vagadas,
Sempre a tu la kordio turnas su;
Por tu la amo sempre plukreskadas,
Til preske sufrigiva semblas lu;
Sempre a tu da amo me ligesas,
Lando plu bel da me videsis ne;
Per dolc ligili (tante li amesas!),
Ho, lando kar naskal, tu tenas me.

E, tra la mondo, anke la stranjero
La hemolandon amas quale ni;
Ma esas frati omni sur la tero,
La sama matro qua naskigis li:
Do, fondos ni la unesala stando,
Homaro vivos en frateso ver,
Amante un komuna matrolando,
La mondo vast, joyoza e liber.

Beleso

(segun la Franca soneto da Charles Baudelaire)

Je suis belle, ô mortels ! comme un rêve de pierre

Belesas me, mortivi! quale marmorajo reva,
E singla homo su kontuzas kontre ca pektoro
Facit por inspirar en poet-anmi ul adoro
Etern ed silencoza quale polvo sennombrea.

Nekomprenata siinxo, en l'azuro me tronsidas;
Blankesas mea kordio quale cigni e nivuro;
Me odias omna movi qui diplasas la konturo;
Ne plor me irgatempe, me ne irgatempe ridas.

Poeti, mea grandioz posturin kontemplante,
Quin semblas me pruntar del statui maxim impoziva,
Konsumos sua jorni tre austere studiante;

Nam me por facinar li, ta docila adoreri,
Hav pur speguli olqui omnon igas plu charmiva:
Okuli, mea grand okuli klar, etern briler!

La Rituo di Beleso

Quamaniere lun me kante-laudos?
Me, qua mutesas sen ke la senditi
De lu joyigas mea trist okuli,
O sen ke lua voco dolc ritmoza
Oreli mea sorcas, od lu ipse
Adportas ne-vidate grand tresayo.

Ma lu . . . lu ne egardas sive laudi
Sive des-laudi, mea od irgaltra.

Genupozinte, tamen, me extazas;
Lun me adoras quale Deon santi.

Quale la sakra vino al kalico,
Quale ofrajo an mistik altaro,
Ek-varsas me ca anmo-pasiono
Akumulit, ca amo belesala
Qua brulvundegas ica kordio mea.

A Faliigita Europana Revolucionero

(Segun Angla poemo senrima da Walt Whitman)

1

Kurajo ankore! mea fratulo o mea fratino!
Perseverez! Libereso es servenda, irgo-quo eventos;

To es nulo, quo es domtat da un o du falii, o da irga nombro di falii,

O dal indiferenteso o da la negratitudo dil homi, o da irga nefidelajo;

O dal expoza di la dentegi dil autoritato, soldati, kanoni, legaro punisala.

Revolto! ed ankore revolto! revolto!

To, a quo ni fidas, vart celata por sempre tra omna kontinenti, ed omna insuli ed arkipelagi dil maro;

To, a quo ni fidas, invitas nulu, promisas nulo, sidas en kalmeso e lumo, es pozitiv ed tranquil, savas nul senkurajesko,

Vartante paciente, vartante sua tempo oportun.

(Ne kansoni nur pri loyaleso, esas ici,

Ma kansoni anke pri revolto;

Nam me es la jurinta poeto di singla senpavora rebelo dil tota tero,

E lu, irante kun me, pacon e rutinon abandonas,
E risk sua vivo, qua pov perdesar ye irg momento.)

Revolto! e la faliego di tirani!

La batalio furias per mult alarmi resonanta, ed oft
avanco e retreto,

La nefidelo triumfas — o supozas, ke lu triumfas,
Pose la karcero, eshafodo, garoto, manoti, kolumo
ed entravili ek fero, plombo-kugli, facas sua
laboro,

La heroi, konocata e ne-konocata, pasas ad altra
feldi,

La grand diskurseri ed autori exilesas — li es en-
litigat en fora landi,

La afero dormas — la maxim forta guturi tacas,
obstruktit per sua sango,

La yunuli, renkontrante l'unu l'altru, abasas la cilii
vers la sulo;

— Ma, malgre omna co, libereso ne es foririnta
del loko, anke la nefidelo ne plene posedes-
kis ol.

Kande foriras de loko libereso, ol es nek la unes-
mo qua foriras, nek la duesmo nek la triesmo
qua foriras,

Ol vartas la foriro di omna ceteri — ol es la lasto.

Kande ne plus esos memori pri heroi e martiri,
E kande omna vivo, ed omna anmi di homuli e
homini esos forsendita de irga regiono dil tero,
Erste lore libereso, o la koncepturo pri libereso,
forsendesos de ta regiono dil tero,
E la nefidelo plene posedeskos ol.

Kuraje, do! Europana revolterulo! revolterino!
Nam, til ke omno cesos, anke vu devos ne cesar.

Me ne savas la skopo pri vu, (me ne savas la
skopo pri me ipsa, anke ne la skopo pri ulu),
Ma me serchos ol sorgoze mem en falliigesar,
En vinkeso, povreso, miskompreno, enkarcerigo —
nam li anke es sublim.

Ka ni judikis vinko kom sublim?

Ol ya esas tala — Ma nun semblas a me, ke, kande
ol ne pov impedesar, vinkeso es sublim,
E ke morto e konsterno es sublim.

Vers l'Auroro

Ni, l'avanguardo di pacal armeo,
Konstante marchas vers la bel auroro ;
La pedi resonigas ferm choseo,
La voci unionas su kom koro.

Per devoteso nia pioniri
Tranchis voyeto tra l'obskur foresto
Di tiraneso ed avid deziri,
La embuskeyo dil milita pesto.

Ni marchas for del agri virsangoza
Quin ploraquizis nobla mulieri;
Homaron vartas stando glorioza,
E ni di olca esas torchieri.

Neplus separas tin lingual barilo
Qui savas ja la Mondolinguo una;
Anke efikos ica kom helpilo
Kontre la monopol-obstakli nuna.

Adavan, frati, til la feliceso!
Mondo liber por anni grand libera!
Per ke atingos singlu su-rejeso,
Triumfos ya lo bon, lo bel, lo vera!

La Pacala Pipo

De „Hiawatha“, Angla poemo senrima da
H. W. Longfellow.

(Segun la metro dil originalajo)

Sur la Monti Pratlاندالا,
Sur la granda exkaveyo
Di la Reda Pipo-petro,
Giche Manto la Potenta,
Vivo-Mastro, decensante
Sur la reda eskarpaji
Stacis, omna rasin vokis,
Kunvenigis omna tribui.

* * *

De la reda pipo-petro
Pecon manue il for-ruptis,
Taliis ol ad pipo-kapo
Quan il ornis per figuri;
De la bordo dil rivero
Prenis il, kom pipo-tubo,
Kano long kun verda folii,
Per kortico salikala
Il plenigis ica pipo,
Per la red salik-kortico;
Sufilis ad-sur la foresto,
Interfricionigis branchin
Til ke flamo ardoreskis;
Ed, stacante sur la monti,
Giche Manto la Potenta

Fumis la Pacala Pipø
Kom signalo a la rasi.
E fumuro lente, lente,
Tra l'aero kalm acensis,
Tra l'aero matinala.

* * *

Giche Manto la Potenta,
La kreinto di la rasi,
Kompatoze lin regardis
Segun amo ya patralla;
Ed l'iracon, la disputin
Inter li il nur regardis
Quale kozi pueratra,
Quale nura deskonkordi
E kombati pueratra.

Dextra manuon il extensis
Super omna ta lukteri
Por domtar obstino lia,
Por ke lia febro-dursto
Alejesez per la ombro
Del deala manuo dextra;
Pose il a li parolis
Per la voco majestoza
Quale fora aqui sonas
En abismi grand falante,
Avertar e reprochar li,
Il a li parolis tale :

„Filiis mea, kompatindi!
Vi askoltez saj paroli,
Vi askoltez ta paroli
Avertanta, qui del labii
Di la Grand Spirito venas,
Del Vivestro vin kreinta!

Me ad vi chasad-terenin
E peskad-riverin donis,
Donis ursi e bizoni,
Kapreoli e rentiri,
Gansi vilda e kastori,
Per divers aqual uceli
Marsh-terenin me plenigis,
E riverin per la fishi:
Pro quo vi ne saciesas?
Pro quo l'uni chasas l'altri?

Men tedegas ta disputi,
Ta militi, sang-varsado,
Venjo-demandanta pregi,
Disputachi, deskonkordi;
Vin fortigas nur uneso,
Deskonkordo danjeras;
Do, de nun paceskez omni,
Quale frati kunhabitez!

Sendos me ad vi Profeto,
Liberigos il la rasi,
Vin il guidos ed instruktos,

Il kun vi laboros, sufros.
Atencor konsili lua
Vin multigos, prosperigos;
Se vi lasos sen-egarde
For-pasar averti lua,
Vi parvelkos e perisos!

En la fluvio nun vi balnez,
Singlu lavez del vizajo
Omna farbo militala,
De la fingri sang-makuli,
Enterigez bastonegi
Anke armi omna via,
Ruptez ica reda petro,
Taliez ol ad Paco-Pipi,
Prenez kani riverala,
Ornez li per bunta plumi,
Fumez inter vi la pipo,
E de nun fratale vivez!"

Prometheus

(Segun Angla tradukuro del Germana da Goethe)

Tu Jov, cielin tua kurtenizez
Per nubi e nebuli; pose, quale
Puero ilqua falchas la kardonj,
Tu liberigez mal humoron tua
Adsur la querki e la monto-pinti;
Del tero tu ne povas privacar me,
Nek del kabano quan tu ne konstruktis,
Nek de la herdo di qua la flameton
Kurajigiv ad me envidias tu!

En l'universo me konocas nulo
Min grand, plu kompatind kam vi, ho Dei!
Qui alimentas ta majesto via
Per la meskin ofraji extorsita
De la timeri, e ne-lauta pregi,
E mustus hungregar, se ne existus
Foli qui per espero ebriasas,
Nome: la yuni e la mendikanti!

Dum mea infanteso, e savante
Nek pri deube venis mea ego,
Nek pri adube turnez lua forci,
Regardis me la suno astonate,
Quale se lua glorioza orbo
Havus orelo askoltar lamenti,
E kordio, quale mea, kompatoz
Al opresati.

Qua men sokursis
Kontre la Titanal tirano-povi?
Qua salvis me de morto — de sklaveso?
Tu, anmo mea, qua per santa fairo
Ardoras, ipse agis tu lo omna!
Tu tamen, pro naiveso yunesal,
Ardoris per erora gratitudo
Ad il qua ocioze dormas ibe!

Kad tu de me expektas reverenco?
Pro quo? Kad tu alejis irgatempe
La grav dolori di le charjegata?
Kad irgatempe manuon *tu* extensis
Por ke tu povos cesigar la plori
Di ti qui spiritale perplexesas?
Kad ne
Tempo omnopovant, eterna Fato —
Mea ed tua mastri, ipse taliis,
Fasonis men al VIRO quan me esas?

Kad forsan revis tu
Ke odios me la vivo — ke me fugos
Aden dezert ed senkultiv tereni,
Pro ke burjoni del imaginado
Ne kreskis omni ad matur floreso?

Hike sidar me duras, e muldar
La homi segun mea propr imajo —
Raso advere me similesor
Suftrar, plorar; juar, esar joyoz;
Ed, quale me, ne-atencem pri tu!

Ad il qua krucagesis

{Segun Angla poemo senrima da Walt Whitman}

Mea spirito a la vua, frato kara;
Ne chagrenez pro ke multi, sonigante vua nomo,
ne komprenas vu;
Me ne sonigas vua nomo, ma me komprenas vu,
(esas altri anke;)
Kun joyo me specigas vu, ho! mea kamarado, por
salutar vu, e por salutar ti qui es kun vu,
antee ed depose — ed anke ti qui venos,
Por ke ni omna laborez kune, transmisante la sama
responso e sucedo;
Ni poka, egali, indiferenta pri landi, indiferenta pri
tempi;
Ni, inkluzeri di omna kontinenti, omna kasti-
agnoskeri di omna teologii,
Kompateri, percepteri, afina al homi,
Tacante ni marchas inter disputi ed afirmaji, ma
ni repulsas nek la disputanti, nek irgo quo
afirmesas;
Ni audas la klamachado e bruisego — ni es vizat
per des-unioni, jaluzesi, kontre-reprochi
omna-latere,
On amaseskas su rezolveze kontre ni, por cernar
ni, mea kamarado,
Tamen ni marchas ne-tenat, liber, tra la tota tero,
vovajante hike ed ibe, til ke ni facos nia ne-
efacebla signo sur tempo e la diversa eri,
Til ke ni saturos tempo ed eri, por ke la viri e
mulieri dil rasi, dum epoki de lore, montrez
su kom frati ed amanti, same kam ni esas.

La Saluto dal Auroro

(segun Angla tradukuro del Sanskrita)

Askoltez la saluto dal auroro!
Bone atencez vu ca dio! Nam ol esas vivo,
La vivo ver di vivo.
En lua kuro kurt, jacas veraji omna
E realaji di existo vua:
La beateso kreskadal,
La glorio di agado,
La splendideso di lo bel.
Nam la hiera dio esas revo nur,
Nur viziono es la dio morga;
Ma ica dio, bone travivit,
Ek omna hiera dio facas revo
Joyigant;
Ek omna morgo, viziono esperal.
Bone atencez do la dio nuna!
To esas la saluto dal auroro.

La Populo

(segun Angla tradukuro del Italiana soneto
da Tommaso Campanella)

Bestio fangoz-cerebra — la Populo
Ne savas sua povo: do, lu stacas
Ya charjegt, e nul reziston facas,
Quankam duktat da nura puerulo.

Povus ruptar ped-frapo la ligili;
Ma l'animalo tenas su, timante;
Obediadas lu ne-komprenante,
Par-stultigat per tromp-terorigili.

Quala marvelo! Yen, lu ipse donas
A su kateni, morto ed milito
Po rej-raptit oboli ri-ganata.

Ne savas lu, ke omnon lu disponas;
Se ta verajon dicos inspirito,
Lu ped-mortigos il ne-pardonata.

La Tri Saja Simii ⁽¹⁾

(segun Angla poemo del Japoniana
dil 8-ma yarcento)

Super la pordo dil sakra Templo
On vidas la tri saj simii sidar:
    Ne audas l'unesma,
    E tac la duesma,
La simio triesma vol ne vidar.

L'okuli klozasas ad irgo mal;
    L'oreli askoltas nur omno bon;
La labii parolas nulo skandal;
    Sidadas ibe ta forti senson.

(1) Noto dal tradukinto. Bone konocat es la mikra skulturo pri tri simii, qui sidas flanko an flanko e manue stopas respektive l'oreli, la boko e l'okuli.

Ne-vinkita

(segun Angla poemo da W. E. Henley)

Yen, ek la nokto di nigreso tanta
Ke ca mi-sfero semblas infernea,
Me dankas irga dei existanta,
Pro ica ne-vinkebla anmo mea.

Da Chanco mal esante tormentato,
Jemar, kriar, nultempe me me lasas;
Sub bastonagi da kruela Fato,
La kapon mem sangoz me ne abasas.

Trans la mondal plorado ed iraco,
Men vartas nur hororo tenebroza;
Ma, dum la yari, lia grav minaco
Trovas e trovos me ne-pavoroza.

Til irga grado esez la pordego
Jeniv — punis-charjata la afero;
Destinon propra facas mea ego,
Di mea anmo me es sol regnero.

Pro quo?

(Segun parto del Angla senrim liber-
ritma poemo: „The Poet in the De-
sert“ — La poeto en la Dezerto —
da Charles Erskine Scott Wood)

La Nigra Anjelo kavalkas.
Frenezioze lu kavalkas yel avano di tempesto
Qua la mondal floraron arachas
E for-suflas quale polvo.
Devastesas la agri penachizit,
Kun bel aciani en la mezo;
E la ali di lua kavali flugera
Obskurigas la zenito.
La siflo del ali
Similesas kriegi dal agli
Qui flugas super Tartaro.
Lia krinari lansas la fulmino
E flami spricas de lia nazo-trui.
Li tramplas l'aero pro hungro
E bramas terorigive pro dursto.
La rivero, ek qua li drinkas, es red.

Celesas olua rivi da nebuli tormentiv
Qui es fantomi di le mortigit,
E la venti qui sufblas supre ed infre
Portadas jemi da la ne-naskinti.
Blanka lili es fulat,
Blankeso lia es mixata kun la fango.
Bonodoraji de la yari lent-maturigant

Es for-tranchat per akut falchilo.
Destrukto facas senkompat pazegi,
Parextensante lua tenebroz mantelo;
Existas omnaloke malodoro fort.

Me es vidint Milito.
Me es audint ol.
Me es flarint ol.
Mem nun me es vekigat ek sonji
Dal malodoro di kadavri
Sub la suno depos tri dii.
Vermi plenigis lia boki
E mushi reptis sur l'okulo-globi —
Zumis iracoze adsupre kande ni jetis
Homuli aden la fosato putreskal.
Mai herbi kreskos ek la labii di amorozi
E herbi prosperos ek la kordii patrala,
Ma la patro e l'amorozo
Nultempe retrovenos.
Naturo facos dungo ecelant
De muzikisti, artisti, mestieristi,
Mekanikisti, amuzisti, inventisti;
Poeti, anmo-faceri;
Sakra receptakli di revu ne-dicit.
Ad mea pektoro me es presint la skeleto
ridetachant,
Nomizante lu Honoro, ma lua respirajo
Esis aero osteyal.
Me esas, pro stulteso mea, subisint

grulant somero e mordanta vintro ;
Dursto, hungro, febro e la marchado di marioneti,
Tala ke viri jaceskis en la fango
E vomis exhaustite.
Sencesa pluvo, la tero divenint diluvial ;
Viri — lacerti fange-indutit ;
Korpo ed anmo su rulant en primitiva bestialeso.
Kad ico esis por afero grand ?
La bucheso homal
E la sklavigeso di anmi.

Me es audint la kriegi dal inocenta, mut kavali,
Senintestinigit ;
E me es stopint oreli mea
Kontre la krij da kunhomi mutilita,
Qui pregis, pro la kompato di Kristo, ke on pafez li,
Ke tale lia angoro cesez.
Imperiestri, prezidanti, filifisti diplomatal,
Ka vi irgatempe audis la deliri di ti
Qui, tra la pordo skarlat dil tormenteyo,
Atingis plu klar vidpovo e mortis
Maledikante „Deo“, „Patrio“, „Patrioteso“,
Paroli qui lin trahizabis ?

La populi erektas nul frontieri l'uni kontre l'altri.
Li drinkas kune sub ombroza laubi
La red vino di amikeso.
Rekolitas li, del agri adjacent, l'orea tuf-pendaji,
Li vokas l'unu l'altru del vicin-viteyi

Ube rukulas la kolombi.
Li kantas l'anciena kamarad-kansoni ;
Li spozeskas inter su.

Subite, quale fulmino acend pratlando sik
E flagro mujas til la horizonto,
Foleso falas adsur la populi.
Li kuras ed ocidas l'unu l'altru,
Savante ne pro quo.
Di qui la fingri es glitint
Tra l'koliari dil milito-hundi,
Pronta lin liberigar ?
Qui frap la fer pordegi
Til aperteso al hundaro
Aboyant : „Milito, Milito, Milito“ ?
Kad la rurani qui plugas sub la blu cielo
Kunvenas sur la bona agri
Por facar milit-deklaro l'uni kontre l'altri,
O kad la laboristi pos la laborego
Sidas en dometi sua projetante ul kombato ?
Kad la ministi hast de sua tenebroz
Relati kun yarmili
Por mortigar la frati altralanda ?
O kad la sklavi dil forjeyi Titanal
Komplotas ocidor kunhomi sua ?
Qui es li, qui imperas ta odio ;
Ta ocido sorgoze aranjit ?
Di qui es la disputo ?
Di qui es la profito ?

La plebeyaro sklavatre marchas samapaze
Segun la tempo fixigit por li dal Mastri,
E, quale mutoni amaseskas al mortigo-rampo
Vers la tranchilo buchistal,
Li eniras la kaverno tenebroz
Deube es nula retroveno:
Nek infantala fingri, nek vangj amoroza!
Nek suno, luno, nek plaudeto di la aqui;
Nek vidado, nek audado;
Ne plus pensar, ne plus ridar.

L'abeli stranj ed remarkind es avancen al morto
Por l'abeluyo plenigit da li.
Libera enti alizit,
Nulu pov kontre li klozar la pastureyi.
Ma quanta parton hav la laboristi
Ek la vabaro konstruktit da li?
Qua proprieton hav soldati ye la sulo
Da li humidigit per sango?
Por quo for-jet sensucie la populo
Ta varo marveloz
Minit ek pre-historia profundaji?
Juvelo por singlu plu precoza kam omnaltra,
Quan la Mastri ne pov restitucar.
La vivo dil populo, bagatelo nura
Al Mastri; ne tam valoroza kam la vivo
Dil bestio-trupi;
Ma valoroz preter-kalkule por la posedanto.
Forsan ol esas stelo-polvo; forsan
Ek ol facesos pose stelo-polvo.

Ho yunuli, kun l'auroro dop okuli via,
Tenante Fato quale enigmat-ludilo
Inter via fort, energioza manui,
Pro quo avancas vi amase por la sakrifiko?

Yunuli, vi qui es mortonta,
Dum un instante vartez, prenez la manuo di me
Qua anke es mortonta.
Vi es fanit ed selektit sorgoze
Por la festino dil Kapucizit Skeleto
Qua facas manu-signi, ma nul parolon dicas;
Duktante ad-infre al abismo tenebroz,
Retroduktante nulu irgatempe.
Dicez a me, pro quo?
Ne mortos sola vi, ma ta infanti
Qui per vi enirabus la spektaklo grand,
E recevabus de la manui dil Misterio-Maestro
La miraklaŭr azimo qua, manjite,
Apertas la cielo,
Desklozas la okuli ad vizioni;
L'oreli ad kanti.
Patri dil expektanta generacioni,
Dicez a me, pro quo?

Ucelatra viri dil aero, kurajoz ed exultem,
Alagante trans la alta empireo; .
Talpatra viri, tertruigante vers l'olima sovajeso,
Viktimi extensata sur nivoz altari
Ube Doloro senkompate pulsas vi ad-infre,

Lasante falar obskur kurteno inter vi
E la mondo radiant.
Vi qui ne vidas la vizaji inklinata super vi,
Vi qui nultempe vidos karinal okuli,
Nek la vizajo di infanti invitit da vi ad ica mondo ;
Vi, inter qui e la agiva homi
La pordo es klozit,
Vi qui nultempe audos l'aprilal ucelo-kanti,
Nek la skureli jetanta nuci adsur folii oktobral
Ube, de brancho sik, subita krako
Ruptas la boskal silenco ;
Vi qui, krumplita e tordit,
Terorigiva esos al infanti kun rozea membri ;
Vi qui nultempe plusafoye presos
Lejer, ajila pedi sur aspera monto-pinto
Od plajo plan,
Dicez a me, pro quo ?

Kad vi e me kunvenez an l'areno
E kad aplaudez ni la gladiatoro
Qui proprasange tintas la sableyo
Dum ludo por la Mastri ?

Kad Morto esas ne sat laborem ?
Nulu pov eskapar de lua flecho.
Lua matida pedo reptas vers ni omna suateme,
Pro quo ni charjez lu per ne-matur kargajo ?
Sizez Milito ye la fauco, yun soldato,
De lua labii sange-spumifant arachez
Respondo ver, — Pro quo ?

Hamatreya

(1) Bulkeley, Hunt, Willard, Hosmer, Meriam, Flint,
Domenon havis, olqua po laboro
Donis a li la feno e frumento,
Radiki, pomi, lino e kanabo,
La ligno, e la lano dil mutoni.
Singla proprietero olim marchis
Hike ed ibe en farmeyo sua,
Dicante, „Ico esas la domeno
Di me ed mea filii e familio.
Tra ta arbori mea, tante dolce
La voco dil westala vento sonas!
Tante gracile klimas ita ombri
Adsur l'altaji di kolino mea!
Semblas, ke ta pur aqui e l'iridi,
Same kam mea hundo, men konocas ;
Simpatias ni la uni kun la altra ;
E me asertas ke agado mea
Havas en su saporo di la sulo.“

Ube nuntempe esas ita viri ?
Sub ca domeno sua li dormadas :
Ed altri, tam afecionoz kam iti,
Plugas la sulki, e la Tero ridas
Per florifar, vidante sua filii
Fanfaronema, tante sul-fiera,
Fier pri sulo qua ne esas lia ;

(1) Pronuncez proximige: Bulk'li, Wil'ard, Hoz'mer.

Qui guidas la plugilo, ma ne povas
 La propra pedin for-guidar del tomo.
 Adjuntis li l'altaji a la vali,
 Adjuntis rivereti a lageti,
 E li aspiris omno adjacanta;
 „Kom pastureyo, co por me konvenas;
 To esas mea parko, ed oportas
 Ke havez ni l'argilo e la kalko,
 La gravio e la strati dil granito,
 E nebuloz planaji pizifanta.
 La sulo esas bon — e sat sudala.
 Pos transirir la maro, hem-veninte,
 Ni sempre trovas (tante to bonesas)
 La ferma agri en la sama loko.“
 Ha! nule l'ardoroz proprietero
 Povas vidar la Morto, qua al sulo
 Adjuntos lu, kom una glebo plusa.
 Askoltez ta paroli da la Tero: —

TER-KANTO

„Mea e vua;
 Mea, ne vua.
 Duras la tero;
 Restas la steli —
 Bril adsur maro ancien;
 Ancien es la rivi;
 Ma ube es oldi?
 Multon vidinte,
 Me tala ne vidis.

„La akto legala
 Certe afirmis,
 En majorato a li
 E ta heredonti
 Qui pose sucedos,
 Sen faliar,
 Por sempre.

„Yen la domeno
 Arbustar-herisita,
 Kun vali ancien,
 Kolini ed aqui.
 Ma ta heredinti? —
 Quale spumo dil maro,
 Tale ja fugis
 Legisto, legaro,
 Anke rejeso,
 For-balayita.

„Li nomizis me lia
 Qui regnis me tale;
 Ma li, dezirinte
 Restar, ja foriris.
 Quale me esas
 La lia, se iti
 Ne povas tenar me,
 Ma m e tenas li?“

La Ter-kanton audinte,

Me ne plus kurajis;
Di me l'avareso
Divenis tam kold
Kam luxurio en toambo-koldeso.

(Segun Ralph Waldo Emerson)

La Revi-Textilo

(segun Angla poemo da Arthur Symons)

Me brodas la mondo sur tex-mashino,
Me brodas tapeto per mea revaro;
Solitar en kabano sur alt kolino
Me es mastro dil tero e maro,
E men proximesk la stelaro.

Me brod mea vivo adsur la framo,
Me brod mea amo, filo pos filo;
Preterpas la mondumo kun glorio e shamo,
Kroni-komerco e sangvarsilo:
Me sid e brod per la revi-textilo.

Mea mondo reval es la mondo sol,
E mea revado la sol feliceso;
Nam ka l'mondo es altra kam semblas ol?
E qua sav kad ne Deo, en ne-pensebleso,
Sid mondi-texante pro solitareso?

Lun-lumo

(segun Franca proz rakonto da
Guy de Maupassant).

(1) Bataliala nomon apte portis
L'Abado (2) Marignan, paroko fanatik
Kun korpo magr ed long, kun animo extazant
Ma tote iust, di qua l'auster dogmati
Nultempe shancelabis. Lu sincere
Kredis ke lu konocas sua Deo,
Ke lu komprenas la deala skopi.

En la rural parokeyal gardeno
Kustumis lu marchar grand-paze; lore
Kelkfoye levis su la questiono:
„Pro qua motivo Deo agis ico?“
Lore kun grand obstino lu serchadis
Respondo ad la enigmato; oltan
Lu ofte trovis per imaginar
Ke lu, l'Abado, agas vice Deo.
Nultempe lu pro humilesa pia
Susuris: „Vivo-Mastro, Morto-Mastro,
Ne-divinebla esas tua skopi!“
Kontree dicis lu: „Me servas Deo,

---

(1) Aludesas Marignano, Italiana urbo e planajo
cirkume 16 km de Milano. Ibe eventis ye 1515 ba-
taliono inter la Franci e Suisi.

(2) Pronuncez Ma-rin-yan'

Me devas konocar motivi lua,
Od altre lin me devas konjektar.“
Semblis a lu ke omno en Naturo
Kreosis kun ne-eroriv logiko.
Luaopinione le „pro quo“
Ed le „pro ke“ exakte equilibras.
Lu kredis ke l'auroro es facit
Por joyigar vekant okuli omna;
La jorno es facit por maturigo;
Por aquizar la tero, pluvo falas;
Vespero esas por dormala prepari;
E nigra nokto es la dormo-tempo.
Luajudike la sezoni quar
Provizas ample l'agrokultivisto.
La fakto, ke Naturo es sen-skem,
Ke omna enton regnas necesaji
Tempala, klimatal, sulal — to omna
Nultempe konjektesis dal paroko.

Hominin odiis lu nekoncianta,
Ma odiis ya, kun instintal desprizo;
Ed lu citadis lo dicit dal Kristo:
„Homino, quale me ad tu relatas?“
Sur to apogis lu komento plusa:
„Semblas ke Deo ipsa deceptesis
Kreinte el.“ A lu es muliero
(Citate ul poeto) „la infanto
Despura dekeduoble“; la tentero
Per qua l'unesma viro pekis, elqua

De lore sequas kondamneso-voyo;
La ento febla, tamen danjeroz,
Kun ula influo stranje perturbant.

Plu forte kam la korpon koruptiv,
L'Abado odiis la amoza anmo
Mulierala. Ofte lu interne
Sentabis elua tenereso; quankam
Lu savis su imun, l'amor-bezono
Vibrant en el ecitis lu til furio.
Luaopinione, kreis Deo
Homino kom kaptilo por tentar
E parprobar la homulal forteso;
Ento proximeskenda cirkonspekte,
Kun ita timo quan ek-vok kaptili;
Kaptilo ver, stacanta an la voyo,
Boke ed brakie atraktant la viro.

Kelke toleris lu la monakini,
Quin lia vovi igis ne-nociv;
Tamen mem lin l'Abado traktis harde,
Pro ke lu sentis ke la profundaji
Dil kordii par-ligit, humiligit,
Ardoras per eterna tenereso
Fluanta sempre mem ad lu — paroko.
Ta tenereson anke sentis lu
En ta regardi, quin pieso igis
Plu emocoz kam ti dil monakuli;
En ta extazi sexue-kunfuzit;

En ta amoz aspiri ad la Kristo,
Qui iracigis lu pro ke li naskis
De hominala — de korpala — amoro.
Lu sentis ta damninda tenereso
Yel humilesa, des-levit okuli,
Yel dolca sono di paroli lia,
E yel rezignemeso dil lakrimi
Kande lu rude reprimandis eli.

Do,
Hastant del pordo dil monakineyo,
La polvon del sutano lu sukusis
Quale se fugas lu de infekteso.

Rezidis proxim lu la bo-fratino,
Vidva, kun un filiino — petulero
Belet-vizaj, sen-sucia ed jokem.
L'Abado obstinadis pri facor
De el filiino-di-la-karitato;
Ma lua reprimandin elu mokis,
E reprochite el embracis lu:
Tamen, dum quik' eskarto del embraco
Vekis en lua nura-homa kordio
Latenta jermo di lo patresal.
Ofte parolis lu ad el pri Deo,
Pri sua Deo, dum rural promeni.
Ne-atencem ad lu, el regardadis
Cielo bla, la herbi e la flori.
Brilante kul pro viv-amanta joyo,
El ku... por kaptar ul alizito

Ed tenis ol en manuo mi-klozit:
„Yen, Onklo mea,“ klamis elu gaye,
„Tante gracil ed bela esas ol,
Aspiras me kisar ta ali gaza.“
Impulso tal, kisar papilioni
Od lilacal burjoni printempala,
Iritis la paroko; nauzeigis lun
Ta tenereso ne-exterminebla,
Inata en la kordio hominal.

Tandem, uldie la menajistino
(Private la spozino dil sakristo)
Insinuoze al paroko dicis
Ke la damzelo havas amoranto.
Tenante la razilo, ilu stacis
Tacanta pro shokeso ed saponu,
Nam esis lu razanta. Retrovenis
Parolo-povo; (3) „Mélanie, tu mentias!“
Ma Mélanie, la manuo ye la kordio,
Dic: „Se me mentias, Deo me kondamnez!
Ye la noktalo dormesko di la matro,
Vers la rivero la damzelo fugas
Por ri-vidar la karo sur la rivo:
Vu trovos li ta-loke irganokte
De kloki dek til kloki dekedu.“
Ne plus razant, lu pazis en la chambro,
Per granda pazi quale kustumale
Dum meditado pri profunda kozi:

Kande lu ri-razeskis su, trifoye
Vunduron facis lu sur sama vango.

La tota jorno restis lu tacanta,
Inflita dal indigno ed iraco,
Nam, ultre lua parokala furio
Koram l'amoro ne-vinkebla, yen
La piko adjuntit da quaz-patreso;
Kom tutelanto ed animal gardero
Lu es trompit, fraudita ed mokit,
Ton omna efektigis nura yuno.
Acesis lun ta egoist-emoco
Per qua ebulias ula genitoro
Pro saveskir ke lia filiino,
Od sen, od kontre lia volo, fianceskis.
Pos dineir, esforcis lu lektar
Segunkustume, ma lu lektis vane;
Multe plu multe iritesis lu.
Dek kloki sonis: prenis lu bastono,
Querko bastonego ya timend, quan prenis
Lu dum noktalo viziti al maladi.
Ridetis lu ye ita bastonego
Qua minacante jiris pugnopove,
Pose lu levis ol, e dum grincar,
Frapis sidilo ye sonor' krakego:
Fendit, la dorso falis al tapiso.

Apertis lu la pordo, ek-ironte,
Ma sur la solio stacis lu sen-mov,

---

(3) Pronuncez Me-la-ni'

Sorcata da lun-luma splendideso
Tal, qualan ne vidabis lu antee.
Dotit per ta mental trancendanteso
Quan dev havar l'Ekleziala Patri —
Esante vizioner-poeti vera —
Konfuzigat lu sentis, emocant
Yel kalm beleso di la nokto pal.
En la gardeno dolce-lumizit
Yel sulo fruktarbori lua semblis
Grabir gracila ret-desegno ombra
Del branchi qui apene su vestizis
Per sua verd ornivo printempal.
La kaprifolio grand, klimante sur
La petra muro di la parokeyo,
Emisis dolc aromo delicoza
Per sufli, quaze parfumoz spirito
Flotacigata tra l'limpid aero.
L'Abado, la okuli mi-klozit,
Respiris lentè por drinkar l'aero
Quale la vinon drinkas ebriemi.
Astone-ravisat, per pazi lent
Ekiris lu, obliviem pri l'nevo.

Pos trapasir la gardenal pordego
Lu haltis por spektar la tot planajo
Balnat dal lumo kareziv, trempat
En charm-esenco mol ed langoroz
Olquan distilas tal serena nokti.
Omnainstante tra la spaco venis

La kurt kroasi metalson dal rani,
E fora naktigali varsis noti —
Intermixat lejer vibrant liriko —
Ta sonjifant muziko di la nokto
Qua, exilinte penso, semblas nur
Kantar pri kisi yel lunal sorcado.

Itere la Abado voyireskis,
Ne-explikeble kordie-avertat.
Lu sentis quale oldo exhaustit;
Subite lu aspiris repozar
En kontemplado dil deal kreuro.
Infre, lu vidis sinuoz lineo
Di popli alt alonge la rivero.
Super la rivi, delikata nubo
De arjentee-lumizit nebulo
Kovris la aquo-voyo sinuifant
Per velo diafan. Itere haltis lu,
Til-anme trapikita da emoco
Di qua la forco kreskis ne-vinkeble.
Atakis lun dubito, malauguro;
Ri-levis su la ancien problemo:
„Pro qua motivo Deo agis ico?“
Vere, al dormo nokto dedikesis,
Al repozado e deskoncio tota:
Or, pro quo nokton plu-charmivigar
Kam jorno, pro quo ton plu-dolcigar
Kam irg auroro od kam irg vespero?
E pro quo ven, por diafanigar

L'ombrin, ta astro lent ed seduktiv,
Plu inspiriva kam la jorn-lumero:
Tante diskret, ke semblas ol kreit
Por lumizar lo tro misterioz,
Tro delikata, por la jorno-lumo?
Pro quo la sen-egale-dolc kantero
Inter melodiiferi plumizit
Ne nokte su repozas quale l'altri?
Pro quo lu kant yel ombri afektiv?
Pro quo la mondo metas ta mi-velo?
Pro quo eventas ica kordio-vibri,
Anmal emoco od korpala langoro?
Pro quo es estalata, seduktivi
Advere nevidebla da homaro,
Pro ke la homi dorm en sua liti?
Por qui facesis ta sublim spektaklo?
Por qui es ta inundo poematra
Olquan Cielo varsas adsur Tero?

L'Abado nule povis komprenar.

Ma infre, sur la bordo di la prato,
Flanko an flanko ombri du aparis,
Qui vagis sub l'arbori arkigit
Balnata dolce dal lumoz nebulo.
La viro, plu kreskint kam karo sua,
Havis la brakio cirkum elua kolo;
Tempope elua fronton kisis il:
Ed lia prezenteso quik animis

La tot peizajo, ya sen-viv til lore,
Qua nun aspektis quale kadro bel
Facit por li da maestra kadrifisto:
Li semblis quale un — unopla ento,
Por qua ca nokto, kalm ed silenco,
Del kreo-horo semblas destinit;
Tale l'Abadon proximeskis li —
Vivant respondo a la questiono,
Respondo nun lansat da lua Mastro.

Sen-mov, kun kordio palpitanta, perturbat,
Lu sentis su spektar Biblal evento
Quale pri l'amorozi Ruth ed Boaz,
Od pri plenigo dil deala volo
En ula ceno ek la tomo sakra.
Tra lua mento fluis versi bel
Ek l'ancien Kantiki de Kantiki:
La klami ardotoz, korpala voki,
La tota pasionoz poeziarto
Di ta tenere-ardorant poemo.
A su lu dicis: „Forsan Deo facis
Tal nokti por ke hom-amoro metez
La vestizuro da lo ideal.“

Avan la paro, qui ankore marchis,
Plektite nun la brakii, lu foriris
Pensante: „Tamen, el es nevo mea,
Ed nun kad ne me desobediez Deo;
Nam kad ne Deo sancion amoro

Quan il kroniz per splendideso tala?“

Lu fugis, perturbat ed presk-shamoz,
Quaze sen darfo penetrinte templo.

Kleis

(segun Sapphala liriko sen-rima da Bliss Carman)

Bela filio esas mea,
Quale dolc orea floro,
Kleis la karino.
Me kam lun plu multe amas
Nek la tota Lydia-lando,
Nek belega Hellas.

Atthis

(segun Sapphala liriko senrima da Bliss Carman)

Atthis, me tun amoris olim-tempe,
Dum ke la grand rozlauri florifadis
En prati larja, trupizit, sunoza.
Ofte ni kune ye la krepuskulo
Vagadis apud aqui arjentea,
Dum ke rosoza esis mol herbaji
Nebulizit purpure yel noktesko.
Per tua voco joyon e chagrenon
E splendideson amoral me sentis;
Solitareso, tristigant soleson
Nur tolerebligat per dolc paroli;
La bitr ardoro e l'akut deziro;
Dolc kompaneso dum tranquila jorni
En la mondal beleso lent ed ampla;
La nedicebla e joyoz alejo
Meze dil templo di la nokto sakra.
Atthis, me tante tun amoris olim
Dum bel mortint somero an la maro!

Lul-kanto

La matro kantas a sua Infantino

Dormez, karineto mea,
Proxim kordio adoranta;
Ta okulin cielea
Kisos Dormo advenanta.

Havas el, kom bel feino,
Ali grand, gracil, ombroza;
El disdonas, til matino,
Sonji infantal joyoza.

Klozez, blu okuli, klozez!
Ja dormeskis omna floro;
Tale, belo, tu repozez
Til la nova dolc auroro.

Cielal Chagreno

En sonjo Tu pos-morte retrovenis
A me en solitara chambro mea;
Belesis ta vizajo lilia;,
Parfumon robo cielal kontenis.

Bel aureolo, santo-krono vera,
Tra la tenebro pale ardoreskis:
Vidigis lua flamo, ke ploreskis
La auguroz okuli senespera.

„Karino!“ klamis me, „ho adorato!
Deube venas ta chagreno-sizo?
Kad ne beata esas Paradizo?“

„Ho ve!“ susuris tu, „kar amorato!
Nultempe tun admisos la Eterno,
Por me Cielo esas do Inferno!“

Le Asra

(segun Angla tradukuro de Heine)

La marveloze bela filiino
Di la sultano pazis omnadie
Dum la vespero apud la fonteno
Ube murmuris aqui kristalatra.

La yun sklavulo stacis omnadie
Dum la vespero apud la fonteno
Ube murmuris aqui kristalatra;
Vizajo lua sempre plu-paleskis.

Ulavespere, yen! la bel princino
Ad il subite lansis defio tale:
„Ditez a me la nomo di tu ipsa,
Di tua lando, tua sam-klanani.“

Dicis la yun sklavulo: „Mea nomo
Mahomed esas; mea hemo, Yemen;
E mea klano esas ta dil Asra,
Ti quin amoro-veko perisigas.“

Adonis Mortinta

(Ca idilio kustumale imprimesas kun la poemi da Theocritus; on dicas, tamen, ke altru esis olua aŭtoro).

Tatempe, kande Cypris
Videskis bel Adonis
Jacanta ja mortinta
Kun arufita lokli.
E vangi kadavrata,
Imperis el ad sua
Amor-deet eskorto
Ke li ad-koram elu
Adportez la aprulo.

E yen, le alizita
Parsequis tra la boski
La desfelic aprulo;
Li ligis lu duople,
Fixigis lu per kordo,
E tranis lu kaptita,
Ed lun li propulsadis,
E pikis lun per flechi.
Terorigit la bruto
Advenis, nam lu timis
Tre multe Aphrodite.

Ad il parolis. elu:
„Ho tu, la maxim mala
De bestii feroca,

Kad esas tu qua vundis
Ta kruro — qua frapegis
Ta amorozo mea?“
Ad el la bruto dicis:
„Me juras, Aphrodite,
A tu, e per la nomi
Di tu ed l'amorozo,
E per ligili mea,
E ti qui men parsequis —
Ke me rejidon tua
Ed amorozon bela
Vundor nultempe volis;
Ma statuatra ilun
Vidinte, me ne povis
Ya suportar l'ardoro.
Nudesis kruro lua,
E me pro to foleskis
Pro dezirar kisar ol,
E tale ca dentegi
Di me mortigis ilu.
Ho Cypris, prenez ica
Dentegi, lin for-ruptez,
Nam pro quo me portadus
Ta defensili mala?
E se lo ne suficos
A tu, tu do for-tranchez
De me la labii anke,
Pro quo audacis olci
La esforcar kisar il?

Kompatis Cypris pose;
Ad eskortanti sua
Imperis el ke ici
Desligez la ligili:
De lore, ilu sequas
Konstante la deino,
Al boski il ne fugas,
Ma apudesas ilu
Amor-deeti lua,
Sentime suportante
La flamo di Amoro.

(Segun la metro dil originalajo)

La Lamento pri Bion

(segun Angla tradukuro del idilio
dal Grek poeto Moschus)

Boski e Dorian aqui, triste sonez,
Fluvii, lamentez pri l'amata Bion;
Chagrenez, omna planti; vi foresti
Susurez nur ne-laute; vi, ho flori,
Per trist petali langorant exhalez;
Karmezineskez, rozi, anemoni;
Tua literin klamez, hiacinto,
Sur tua folii skribez tu duople
Ai ai pro ica dolc poeto nia.
Siciliana Muzi, lamentskez.

Vi, naktigali, qui en foliari
Singlutas, dicez a la rivereti
Sicilian de bela Arethusa,
Ke mortis la pastor-puero Bion,
E ke kun il, kantado mortis ipse,
Ed omna muzik-arto Doriana.
Siciliana Muzi, lamentskez.

Strymoniana cigni, kantez triste
Apud la aqui, e sonigez lente
Lamento funeral, per tal kansoni
Kam kantis ipse il, rivalo via.
Ad la Æagrian virgini dicez,
E dicez al Bistoniana Nimfi,
Ke mortis il, la Orpheus Doriana.
Siciliana Muzi, lamentskez.

Neplus amiko nia fluto-pleos
Apud agneli sua, neplus ilu
Sidos kantante sola sub la querki;
Ma ad austera Pluto nun sonigas
Ne-laut melodii apta ad oblivio.
La monti esas silencoz, la trupi
Ne volas pasturar, ma nun vagadas
Hike ed ibe kun bramado trista.

Siciliana Muzi, lamenteskez.

Pro ca tro balda morto, grand Apollo
Lamentis, e la Satirusi same,
E la Priapi nigre-vestizita;
Pro ke tu neplus kantos, la Silvani
Lamentis, anke la Nayadi omna
En la foresti ploris, e transformis
Aden lakrimi omna fonti sua;
Anke lamentas Eko, pro ke elu
Nun mustas silencar, e neplus povas
La sonin repetar de labii tua.
La fruktabori, pro ke tu foriris,
Faligis sua frukti, omna flori
Velkis pro rusto; a la trupi lakto
Mankeskis, ed en nia abeluyi
Moldant mielo sinkis en la vaxo,
Pro ke de nun existos nulo dolca,
Nam mortis tua voco mielatra.

Siciliana Muzi, lamenteskez.

Ne tante an marbordo la delfino

Kriegis, nek kriegis naktigali
En laubi dil rokaji arbustoza,
Nek la hirundi qui flutatre kantas
Flugante super longa verd kolini;
E tante ne Alcyone amanta
Ploris pri Ceÿx, Cerylus nek anke
Alonge la profunde-blu maraqui;
Nek tante en valeti di la Esto
Kriegis Memnonal uceli sakra
Cirkum la tombo di la Aö-filio,
Kam omna ti pri Bion lamentadis.
La naktigali, la hirundi omna
Quin joyigabis il e kantigabis,
Sidadis kune sur arborø-branchi,
Jemadis li, e lin respondizante
L'altra uceli kantis: „Vi kriegez,
Mem vi kriegez, enti mizeroz!“

Siciliana Muzi, lamenteskez.

Qua nun sonigos tua kano-fluto,
Poeto amegata? Qua sat multe
Audacos ton pozar an boko sua?
Nam tua labii, tua respiraĵo,
Ankore nun permanas, tale Eko
Inter la kani nutras su per kanti.
Ka me ad Pan adportez tua fluto?
Advere ne! mem il refuzus forsan
De ol melodiin vekigar, pro timo
Ke ad il ipsa, se il pleus olta,

Mankus tal habileso kam tu havis,
E judikesus il kom min maestra.
Siciliana Muzi, lamenteskez.

Vere, pri tua arto, Galatea
Lamentas, el quan olim tu joyigis,
Kun el sidinte an la maro-bordi:
Nam tu kantadis nule quale Cyclops . . .
De il bel Galatea sempre fugis,
Ma tun egardis el plu favoroze
Kam el egardis l'aqui salizita.
E nun la ondi ja obliviesas
Da el, sidanta sur la plajo trista,
Ma el ankore gardas tua trupo.
Siciliana Muzi, lamenteskez.

Kun tu, pastoro! mortis la donaji
Del Muzi . . . ed beleso omna mortis,
E joyo dil ge-amoranti yuna . . .
An tua tomo ploras l'Amorozi;
E tun judikis Cypris kom plu kara
Kam la memoron di la lasta kiso
Quan el donacis al mortant Adonis.
Siciliana Muzi, lamenteskez.

Ho maxim muzikoz de rivereti,
Meles, malajo plusa ja eventis;
Mortis Muzal profeto dolca, Homer;
Pri ica filio glorioz, on dicas

Ke tua aqui desprofund kriegis,
E ke tu portis til la oceano
Ta sono chagrenal: pri plusa filio
Tu mustas lamentar e sikeskar nun.
Siciliana Muzi, lamenteskez.

La du amesis da la fonti: l'unu
Da Hippocrene traktesis favoroze,
Ed Arethusa same traktis l'altru.
Kantis l'unema pri la Tyndarala
Bel filiino, pri la filiulo
Di Thetis, e la Atreid-jemeli;
Tamen, pri nul militi nek lakrimi
Kantis poeto nia . . . pri la deo
Di la pastori e la trup-gardisti
Kantadis il, gardante sua trupo.
Kun-ligis il Pan-fluto, ed il melkis
La bovyunini dolca-respiraja;
Pluse, parolis ilu pri l'Amoro,
Ed esis kar ad Aphrodite ipsa.
Siciliana Muzi, lamenteskez.

Pri tu civiti omna famizita
Lamentas, e lamentas omna urbi.
Ne tante pri pastor-profeto sua
Lamentis Ascra; tante ne pri Pindar
Bœotian foresti; pri Alcæus
Ne tante la kastelizita Lesbos;
Nek Ceos pri kantero sua propra;

Ne tante pri Archilochus ardoras
Paros; e kantas vidva Mitylene
Elegio nun pri tu e ne pri Sappho.
(Hike mankas sep versi)

En Syracuse Theocritus (ka vorto?);
Ma kantas me la himno funerala
De ula ya Ausonial chagreno;
Me qua ne esas homo ne-savanta
Pri kanti pastorala, ma qua esas
La heredinto di la Doriana
Poeziarto quan tu docis ipse
Ad dicipuli tua. E to esis
Da tu ad me donajo, ad la altri
Richajon tu legacis, ma kontree
Ad me legacis tu la minstrel-arto.
Siciliana Muzi, lamenteskez.

Ho ve! La malvi olqui en gardeni
Mortas, la petroselo krisp e verda,
E la rustik anizo . . . ti ri-vivos
E kreskos dum somer-sezono nova . .
Ma ni, le grand ed fort, la sajesidi,
Posmorte en sub-sula profundaji
Jacos en dormo longa, mem senfina.
Tu koliesos muta ad la polvo,
Ma kantacheri vivas, kantas, sempre:
Tamen, la Muzi saje lon aranjis,
Nam preferinda esas bel kantado

E quik mortar, kam tal nemortiveso.
Siciliana Muzi, lamenteskez.

Venen-drinkajo tushis tua boko . . .
Pro quo ne ton dolcigis tua labii?
Qua esis sat kruel povar mixar ol,
Od ofris ol sen sorcesar per kanto?
En anno lua vivis nul muziko.
Siciliana Muzi, lamenteskez.

Ma omna tin atingis ja puniso.
Tamen, ankore chagrenoz me ploras,
E lamentadas me pri morto tua.
Ma ho! se nur darfabus decensar me
Aden Tartaro, quale olim Orpheus
Agis, ed Odysseus, Alcides anke,
Takaze arivabus me tre balde
Che Pluto, por ke tun vidar me povus,
E se por Pluto tu kantadus, lore
Me ipse povus askoltar la kanto.
No! al Virgino kantez tu refreno
Siciliana . . . dolc pastoro-kanto.
Esas Siciliana elu anke,
Ed an la maro-bordi apud Etna
Kustumis el plear, e savis elu
La Doriana stilo muzikala.
E ta kantado ne sen-rekompensa
Esos, nam quale olim el ad Orpheus
Po dolca minstrel-arto retrodonis

Eurydice, por ke el retrovenez,
Same, ho Bion, tun el retrosendos
A la kolini. Ma, se efikabus
Irge mem me ed flut-pleado mea,
Me anke ya kantabus koram Pluto.

Du Liriki Sapphala

(Segun la Kanadana poeto Bliss Carma)

La lanci semblis quale alt foresto,
E quale maro silka la baneri,
En splendideso pasis la armeo
Trans karmezina suno decensant.

Pos to, la bramo di latuna korni
Su levis super la klicktant marchado,
Dum ke defilis l'ondifant kolono
Aden la krepuskulo dolc purpur.

„Ho karo, ad ca mondo radianta
De-ube venis la mortiva raso,
Tante fragil, potent, afecionoz,
Qua hastas al nekonocat vastajo?“

Ridetis mea karo. „Ho amiko,
Dicesez nek 'Ad-ube' nek 'De-ube'.
Ta yun siflanto ilqua ocioze
Gardas la kapri en la griz ravino,

„Brundorsa spum-humidigit remisto,
Vendisto di limoni sur la strado,
Yunino ye l'unesma ardoroz
Amor-rendevuo dum la luno-levo —

„Yen, esas ti plu saja kam la saji:
E malgre omna questionado nia
Ni trovos nulo plu precoz kam joyo,
Nulon plu bona trovos kam amoro!

„Lasez pasar la lanci, la baneri,
La odio, kombatado, avareso;
Nul donacajo pacon egalesas,
Forteso restas en tranquila mento.“

Stel-Lumo

(segun Angla liriko senrima da Alfred Tennyson)

Nun dorm la karmezin petalo, nun la blanka;
Cipreso fluktuas an la palacal aleo;
En la porfir fonteno bril l'orea floso;
La luciolo vekas: vekez tu kun me.

Langoras lakte-blank pavono fantomatre,
E fantomatre glitas lu vers me.

La Tero sub la steli jacas quale Danaë,
E tua kordio jacas apertit ad me.

For-flugas meteoro pos-lasant lum-sulko,
E same tua pensi iluminas me.

Dolceson omna sua volvas la lotuso,
E glitas aden la lagala sino:
Bel amorato, tale glitez tu
Ad mea kordio, fuzesor kun me.

La Matro parolas a sua Filiino

(segun Angla senrim liber-ritma poemo
da Edward Carpenter)

Bela filio qua su lansas adsur la grand oceano
dil vivo,

Balde me, tua Matro, mustos livar tu: balde la
tenebro cernos me, e lasos tu sola en la brilant
sun-lumo.

E la amorozi venos e kurtezos tu: li pozos
an tua pedi sua havaji, e sua forteso, e la glorio
di sua vireso;

Li deziros tu, pro ke tu es tam bela kam la
arjentea luno siklatra qua su levas en la cielo
ante l'auroro.

Tamen, kande li venos, ne obliviez me, ho
mea filio: ne ezez trompat per lia paroli;

Nam nulu irgatempe tun amos quale me amas,
nulu irgatempe konocos, quale me konocas oli,
tua pensi celata — nulu interpretos la lumo, olqua
flugetas trans tua vizajo, quale me povas inter-
pretar ol.

Ilci amoros tu por su; li serchos tu por pose-
dar tu; ma me es donacint a tu to omna, quon
me havas.

Dum omna yari quin ni pasigis kune, depos
ke unesmafoye tu presis tua mikreta palmo kontre
mea pektoro por regardar mea vizajo, til la nuna
tempo,

A tu me es donacint me ipsa.

Avan tua pedi, mem ante ke tu povis marchar,
mea amo marchadis, mea pensi cirkondadis tu,
tun mea aspirado es tre beliginta.

Se me darfas pregar, me pregas ke, kande tu
konocabos la viral amoro,

Tu, tuafoye, povos divenar matro, e ke tale
mem per partural doloro e sufro, tu povos konoc-
car la plu granda amo.

Tatempe, de fore trans la yari, tu memoros
me;

Quale, kande on acensas monto, la opozata
monto su levas plu e plu alte, tale, dum ke tu
iros plu fore de me, a tu me divenos mem plu
klara e plu proxima kam en la nuna tempo.

Al Printempo

(segun poemo senrima da William Blake,
Angla poeto e piktisto, 1757—1827).

Ho tu, rosoz-harara, qua regardas
Infre tra l'matinala klar fenestri,
Okulin anjelala tua turnez
Ad ca westal insulo qua plenkore
Salutas tu venonta, ho Printempo!

Una kolino dicas lo ad altra,
Ed audas lo la vali askoltant;
Yen nia aspirant okuli omna
Vers tua grand briloz pavilioni
Su turnas supre, pregas tun: aparez,
Adhike venez tua sakra pedi!

Trans la kolini di la esto venez,
E nia venti kisez tua vesti
Bonodorant; ni gustez la suflajo
Ed matinal ed vesperal di tu;
Dissemez tua perli adsur lando
Amoreskinta, qua sen tu chagrenas.

Ho, ornez el per bela fingri; varsez
Tenera kisi ye pektoro lua;
Orea krono tua encirkligez
La kapo langorint di qua la tresi
Por tu modeste esas bendizit!

La Lago Feal

(Kansono Irlandana, segun Moira O'Neill)

(1) Loughareema! Loughareema
Inter erikaro jacas;
Ta profund, obskura lago
Havas aquo tenebroza.
Old heroni peskas ibe,
E muevi kun-flotacas
Cirkum sola verd insulo
Di la lago dorm-pacoza.

Loughareema, Loughareema!
La kolini obskureskas
Bele dum la krepuskulo;
Dolce vokas kurlio lore,
E susuras omna kani
Qui en dens abundo kreskas:
Sur la plajo ondi mikra
Plaudas por glitar adfore.

Loughareema! Loughareema
Sub la dolc noktal brileri!
Sur la stoni sonas l'aquo,
Flugetadas nun tinei.
Ante lumo matinala
Venos fea kavalkeri;
Cirkumiros li la lago:
Nulu vidos ita fei.

---

(1) Noto. Prononcez Loharima (per o kurta ed
h kelke guturala).

La Naktigalo

(segun Angla tradukuro de Tchaikovsky)

Yen la naktigalo es flugonta
Til la fora landi sunlumoz.

Me livonte adias vi, amiki;
Esas nun la forflugal sezono.
Dankas me pro omna tenereso
Vi, qui mikra naktigalo shirmis,
Lasis me kantar libere nokte,
E nultempe nocis mea yuni.
Tre joyoze restus me ankore;
Ma la bitra vintro me frostetus:
Timas me la blank kruela nivi,
Timas me la vento-sufli kolda.
Yel orea printempal rinasko,
Kun kantado vin me ri-vizitos:
Vin salutos me per kanti nov.

Paradizo

(Hindua legendo)

Pos yari duadek kun spoz-megero,
Ul Hindu mortis en joyoz espero,
Stacis, pregante por enir-yurizo,
Exter la Bramanala Paradizo.
„Tra Purgatorio facis tu vojajo?“
Klamis la deo. „Nu, tra mariajo.“
„Enirez, kara filio!“ dicis Brama,
„Nam ta du standi esas quaze sama.“
Beat, la Hindu hastis tra la korto,
Trovinte paco erste pos la morto.

Jus enirabis il la sakra loko —
Yen plusa Hindu kun simil advoko.
Same la deo questionis lu:
„Kad Purgatorion ja trapasis tu?“
„Nule! Pro quo?“ „Tu mustas forirar!“
„Tan, ne-purgit, vu lasis envenar!“
„Yes, sur la Tero havis ta pekozo
Sat mult puniso, nam il esis spozo.“
„E me dufoye! Levez do la velo!“
„Forirez! Nula foli en Cielo!“

(Segun Angla poemo)

„Irez a la patro!“

Kande me ad elu.
Propozis mariajo,
El facis sugestajo:
„Irez a la patro!“

Or, el savis
Ke me savas:
Ke la patro
Ne plus vivas;

Ed el savis
Ke me savas.
Quala vivon
Ilu vivis;

Do, el savis.
Ke me savas.
Ya la senco
Olquan havas:

Takaze la dicaĵo:
„Irez a la patro!“

(Tradukita del Angla)

La Bovyunal Voyeto

(segun Angla poemo da Sam W. Foss)

Uldie, tra la primitiv bosketo,
Kom bono adhemiris bovyuneto;
Ma facis il la traci sinuifanta
Quin facas bovyuneti vagadanta.
Depos ta tempo, du yarcenti fugis;
Del bovyuneto, do, la vivo flugis:
Del traci tamen, lua pos-lasajo,
Rezultis ica grava sequantajo:

La morgo, adsur lua traci venis
Hundulo solitara qua promenis;
E pose, saj mutono-kloshiero
Lin sequis trans la bas ed alta tero:
Sequigis il la trupo kun-mutona,
Ton sempre agas kloshieri bona.
De lore, trans kolino ed valetto,
Facesis tra la boski ped-voyeto,
E multa homi ibe sinuifadis,
Turnis, ri-turnis ed cirkumiradis,
E laute plendis, yuste iracoza,
Pro ta voyeto tante sinuoza;
Ma li sequadis (esez nul rideto!)
Vagadi sama kam la bovyuneto,
E tra la sinuoz voyeto jiris,
Nur pro ke il antee cirkumiris.
Pos ta boskal voyeto, kreskis voyo

E kreskis to til divenir voyego:
Kavali kompatind kun kargajego,
Sudorifante sub brulanta suno,
Iris triopla metro vice uno.
Tale, dum yari cent e mi-yarcento,
La homi sequis nura bova ento.
La yari chanjis, ye rapid fluado,
Ita voyego ad vilajo-strado;
Ed, ante ke la homi koncieskis,
Grand civitala strado plene kreskis.
E balde ica pleis nova rolo:
Strado central di vasta metropolo.
Dum tri yarcenti minus mi-yarcento,
Homi sequadis ita bova ento;
E, singladie, centamila turbo
Zigzagis bovyunatre tra la urbo:
Subisis tala sinuoz voyaji
La omna kontinento-komercaji.
Centamil homin esas do duktinta
Un bovyuneto longe ja mortinta;
Sequadis li la sinuifant pizaro,
E perdis kelk yarmili dum la yaro,
Pro veneraco sempre donacita
Al precedento par-establisita.

Per lo dicit, sentenco provizesus
Se irge me por predikar vokesus;

Uzas mental voyeti bovyunala.
Jorno pos jorno uli laboradas,
Same kam altri agas, ti agadas;
Li sequas sur la voyo planigita
Per cirkumiri ofte iterita,
Ankore duras li la sinuifado
Pro ke la altri donas tal guidado.
Al saj Silvani, semblas ridindajo,
Nam vidis li l'unesma eventajo.
Per ca rakonto, multo sugestesas,
Ma nule me por predikar vokesas.

LO REVA — LO VERA
(Soneto kom la *Envoyo)

Homo qua marchas tra dezert vastajo,
Polvo-kovrite, pedi doloranta,
Durst-tormentate, mem mi-esvananta
Sur sun-brulita sen-arbor sablajo,
Imaginive spektas blanka plajo,
Verd agri, dolc gardeni cirkondanta
Dometi bel, kold aqui klar-fluanta,
Laubi kisas dal zefiral suflajo:
Simile ta qua, hungro-koaktita,
Labor en led explotachal inferni,
Anme-durstoz por vino belesala,
Revas pri nov ter-vivo nobligita,
Sen-monopol, sen sklavi, sen kazerni,
Homaro quaze divenint deala.

*Envoyo, propozata vorto literatural (F. envoi, A. envoi, envoy) signifika la finala vorti di libro, per qui l'autoro sendas ica sur olua voyo.